

بازرسی

از دفاتر قانونی

در پروتوکل‌های کاربردی سازمان تأمین اجتماعی

بر اساس آخرین تحولات قانونی و رویه‌های ۱۴۰۱

دکتر محسن ریاضی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بازرسی

از دفاتر قانونی

در پروتوکل مقررات کاربردی سازمان تأمین اجتماعی

دکتر محسن ریاضی

دانا
انتشارات
دانشگاه تهران

انتشارات
اندیشه ارشد

سرشناسه: ریاضی، محسن، ۱۳۵۴-

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام
Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور: بازرسی از دفاتر قانونی در پرتو مقررات کاربردی سازمان تامین اجتماعی / مولف محسن ریاضی.
مشخصات نشر: تهران: دادبانان دانا: اندیشه ارشد، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۱۰-۹-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: چاپ قبلی: اندیشه ارشد: دادبانان دانا، ۱۴۰۱.

موضوع: سازمان‌های دولتی -- ایران -- بازرسی

Administrative agencies -- Iran -- Inspection

تامین اجتماعی -- قوانین و مقررات -- ایران

Social security -- Law and legislation -- Iran

بیمه -- حسابداری -- قوانین و مقررات -- ایران

Insurance -- Accounting -- Law and legislation -- Iran

رده بندی کنگره: JF۱۳۳۸

رده بندی دیویی: ۳۵۲/۸۳۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۵۲۲۵۹

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

نام کتاب: بازرسی از دفاتر قانونی؛ در پرتو مقررات کاربردی سازمان تامین اجتماعی

نام نویسنده: دکتر محسن ریاضی

حروفچینی و صفحه آرایی: واحد صفحه آرایی انتشارات اندیشه ارشد

ناشر: انتشارات دادبانان دانا

ناشر همکار: انتشارات اندیشه ارشد

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۲

قیمت: ۸۰,۰۰۰ تومان

شمارگان: ۲۵۰ نسخه

شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (شابک): ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۱۰-۹-۲

International Standard Book Number (ISBN): 978-622-99810-9-2

مرکز بخش:

تهران- پاسداران- خیابان شهید کلاهدوز- بین دیباجی و یار محمدی- نبش حافظ- ساختمان بانک اقتصاد نوین-

پلاک ۱- طبقه ۲- واحد ۳

تلفن: ۰۲۱-۲۲۵۸۴۹۰۰

تهران- میدان انقلاب - خیابان وحید نظری- بین دوازده فروردین و منیری جاوید - پلاک ۱۳۰- طبقه اول- واحد ۲

تلفن: ۰۲۱-۶۶۱۷۶۲۸۸-۶۶۱۷۶۲۹۱

خرید کتاب با تخفیف ویژه از سایت اینترنتی:

WWW.dadbanan.com

WWW.Amozeshportal.ir

هرگونه الگوبرداری از سبک و سیاق، تکثیر و یا چاپ (حتی عرضه در فضای مجازی) کل یا قسمتی از کتاب‌های انتشارات دادبانان دانا بدون اجازه کتبی ناشر شرعاً حرام و قانوناً ممنوع است و متخلف براساس قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

مقدمه	۵
فصل اول: کلیات	۹
۱.۱. ضرورت و اهداف بازرسی در سازمان تأمین اجتماعی	۹
۲.۱. جایگاه بازرسی در قوانین و مقررات سازمان تأمین اجتماعی	۱۱
ماده ۴۷ قانون تأمین اجتماعی	۱۱
۳.۱. انواع بازرسی در سازمان تأمین اجتماعی و طبقه‌بندی کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی از این منظر	۱۳
۴.۱. انواع حسابرسی و جایگاه بازرسی از دفاتر قانونی در آن	۱۵
۵.۱. شرکت‌های مشمول بازرسی از دفاتر قانونی از لحاظ صندوق بازنشستگی تحت پوشش	۱۸
۶.۱. متولی انجام بازرسی	۲۰
۷.۱. تعداد دفعات سال‌های بازرسی و اولویت‌های انجام بازرسی	۲۱
۸.۱. انواع دفاتر قانونی	۲۴
۹.۱. کاربردهای اظهارنامه مالیاتی در بازرسی از دفاتر قانونی	۲۷
۱۰.۱. سرفصلهای حساب‌های قابل رسیدگی در بازرسی در دفاتر قانونی	۳۰
۱۱.۱. روشهای بازرسی از دفاتر قانونی شرکت‌ها	۳۴
۱۲.۱. عدم همکاری کارفرمایان با بازرسان سازمان تأمین اجتماعی	۳۶
فصل دوم: فرایند بازرسی از دفاتر قانونی	۳۹
۱.۲. گام اول: مشخص کردن شرکت/ کارگاه مشمول بازرسی	۴۰
۲.۲. گام دوم: درخواست اطلاعات کلی از شرکت توسط شعبه	۴۲
۳.۲. گام سوم: ارسال اطلاعات از شعبه به (مؤسسه حسابرسی/ کارگزاری‌های رسمی/ مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی و...)	۴۴
۴.۲. گام چهارم: انجام بازرسی	۴۵
۵.۲. گام پنجم: تهیه گزارش بازرسی و اعلام به کارفرما	۴۶
فصل سوم: نکات تمرکز بازرسان در بازرسی از دفاتر قانونی و قوانین و مقررات ناظر بر هر یک از آنها	۴۹
۱.۳. قوانین و مقررات ناظر بر بیمه کردن کارکنان	۵۰
۱.۱.۳. ماده ۱۴۸ قانون کلر	۵۱
۲.۱.۳. ماده ۳۴ قانون تأمین اجتماعی	۵۲
۲.۳. قوانین و مقررات ناظر بر ارقام مشمول کسر حق بیمه	۵۳
۳.۳. قوانین و مقررات ناظر بر قراردادهای پیمانکاری	۵۵

فصل چهارم: بررسی چگونگی انجام تکالیف کارفرمایی توسط بازرسان سازمان تأمین اجتماعی (مباحث فنی بازرسی از دفاتر قانونی)	۶۹
۴,۱. فرایند بررسی و چگونگی انجام تکالیف کارفرما در زمینه بیمه کردن کارکنان توسط بازرسان سازمان تأمین اجتماعی	۷۰
۴,۲. فرایند بررسی و چگونگی انجام تکالیف کارفرما در زمینه کارهای واگذار شده به اشخاص حقیقی و حقوقی (قراردادهای پیمانکاری) توسط بازرسان سازمان تأمین اجتماعی	۷۷
فصل پنجم: ضرایب بیمه‌ای در سرفصل‌های مختلف هزینه‌ای	۸۷
فصل ششم: اعتراض کارفرمایان به بدهی‌های بازرسی و فرایند رسیدگی به آن در سازمان تأمین اجتماعی	۹۹
۱,۷. اعتراض پیمانکاران به بدهی‌های اعلامی بازرسی	۹۹
۲,۷. تقسیط بدهی‌های بازرسی	۱۰۶
۳,۷. نحوه و چگونگی وصول مطالبات ناشی از بازرسی در سازمان تأمین اجتماعی	۱۰۷

مقدمه

یکی از مسائل اصلی کارفرمایان با سازمان تأمین اجتماعی، بدهی بیمه‌ای است که به دلیل عدم ایفای تکالیف تعیین شده برای کارفرمایان در قوانین و مقررات سازمان تأمین اجتماعی از سوی این سازمان برای کارفرمایان اعمال می‌شود.

بازرسی و به‌طور خاص بازرسی از دفاتر قانونی کارفرمایان، یکی از اصلی‌ترین فرایندهای بررسی چگونگی انجام تکالیف کارفرمایان در قبال سازمان تأمین اجتماعی است که حسب ماده ۴۷ قانون تأمین اجتماعی، این سازمان جهت بررسی صحت و سقم اطلاعات ارسالی کارفرمایان به این سازمان، مجاز به انجام آن است. شاید بتوان ادعا کرد که یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های کارفرمایان با سازمان تأمین اجتماعی، بدهی ناشی از فرایند بازرسی است، به‌نحوی که سهم بالایی از بدهی بیمه‌ای کارفرمایان را بدهی ناشی از فرایند بازرسی از دفاتر قانونی تشکیل می‌دهد. بازرسی از دفاتر قانونی را می‌توان به نوعی استخراج کارنامه‌ی اعمال کارفرمایان در قبال تکالیف تعیین شده از سوی سازمان تأمین اجتماعی در نظر گرفت.

در فرایند ارتباطی کارفرمایان با سازمان تأمین اجتماعی در زمینه‌ی بازرسی از دفاتر قانونی، اطلاع کافی و آگاهی کارفرمایان به فرایند و چگونگی انجام بازرسی و مهم‌تر از همه، درخواست‌ها و نکات مورد توجه بازرسان سازمان تأمین اجتماعی، نقش بسزایی در آشنایی کارفرمایان با تکالیف خود و اقدامات مورد نیاز در این زمینه خواهد داشت. نتیجه‌ی این امر، انجام بهینه‌ی تکالیف مشخص شده از سوی کارفرمایان و در پی آن، کاهش بدهی بیمه‌ای کارفرمایان و درنهایت کاهش مسائل کارفرمایان با سازمان تأمین اجتماعی است که خود تأثیر مهمی در بهبود روابط کاری کارفرمایان با سازمان تأمین اجتماعی دارد.

با توجه به احساس نیاز کارفرمایان و نبود دوره‌های آموزشی مناسب در این زمینه، از چند سال گذشته حسب تقاضای مؤسسات آموزشی مختلف، برگزاری دوره‌های آموزشی آشنایی با بازرسی از دفاتر قانونی در قوانین و مقررات سازمان تأمین اجتماعی در دستور کار قرار گرفت. در این مسیر یکی از کاستی‌ها، نبود کتاب‌ها و جزوه‌های آموزشی منسجم مرتبط با موضوع است که به‌صورت علمی و کارشناسی، مسائل مربوط به بازرسی از دفاتر قانونی در قوانین و مقررات سازمان تأمین اجتماعی را مورد بررسی قرار دهد. با توجه به خلا اطلاعاتی موجود در این زمینه و نیز سفارش، درخواست و تشویق دانشجویان و

۶ | بازرسی از دفاتر قانونی در پرتو مقررات کاربردی سازمان تأمین اجتماعی

شرکت‌کنندگان دوره‌های مذکور، تدوین کتاب حاضر در دستور کار قرار گرفت. علاوه بر آن، هدف اصلی تدوین این کتاب رفع کمبود یادشده و تهیه‌ی یک کتاب آموزشی مناسب است که به‌صورت علمی و کاربردی و با زبانی ساده، مسائل مربوط به بازرسی از دفاتر قانونی را برای مخاطبان تشریح کند.

تلاش اصلی در تدوین این کتاب، پاسخگویی حداکثری به سوالات و نیازهای مخاطبان در زمینه‌ی بازرسی از دفاتر قانونی و به‌عبارتی بررسی کلیه مسائل و دل‌مشغولی‌های کارفرمایان در حوزه‌ی بازرسی از دفاتر قانونی است. در این راستا، ضرورت و اهداف بازرسی، قوانین، مقررات و بخشنامه‌های ناظر بر بازرسی از دفاتر قانونی، فرایندها و مراحل بازرسی از دفاتر قانونی، موارد مورد توجه بازرسان در بازرسی از دفاتر قانونی، بررسی چگونگی انجام تکالیف کارفرما توسط بازرسان، ضرایب بیمه‌ای در سرفصل‌های مختلف هزینه‌ای، نحوه‌ی رسیدگی به اعتراض کارفرمایان نسبت به بازرسی انجام‌شده و بدهی‌های اعلامی، و نحوه‌ی وصول مطالبات سازمان تأمین‌اجتماعی در بدهی‌های قطعی‌شده از مهم‌ترین مباحث مورد بحث در این کتاب است.

با توجه به این‌که کتاب حاضر تجربه‌ی جدیدی در این زمینه محسوب می‌شود و نیز نبود تجارب مشابه در این زمینه، مسلماً کتاب پیش رو، با نواقص و محدودیت‌هایی از لحاظ فنی، ساختاری و نوشتاری مواجه است که ضمن عذرخواهی از این بابت، تقاضا می‌شود خوانندگان محترم نظرات و پیشنهادات اصلاحی خود را در این زمینه از طریق ایمیل riazi.mohsen@gmail.com به اطلاع اینجانب برسانند تا در نگارش‌های بعدی این کتاب مورد استفاده قرار گیرد.

درضمن بر خود لازم می‌دانم که از زحمات و تلاش‌های کلیه کسانی که در تدوین این کتاب با من همکاری کردند و نیز انتشارات دادبانان که زحمت انتشار کتاب حاضر را عهده‌دار شدند، تشکر و قدردانی کنم.

امید است کتاب حاضر بتواند پاسخگوی نیاز مخاطبان در این زمینه باشد و راه‌گشای مسائل و مشکلات آن‌ها در مورد بازرسی از دفاتر قانونی باشد. شایان ذکر است مطالب این کتاب براساس آخرین قوانین و مقررات سازمان تأمین‌اجتماعی لغایت پایان سال ۱۴۰۰ تنظیم شده است.

مقدمه ناشر

دادبانان هدفی روشن در جامعه حقوقی کشور دارد؛ آموزش و نشر آثار ارزشمند حقوقی کاربردی، توانمندسازی وکلا، مشاوران و کارشناسان عزیز حقوقی در جنبه‌های کاربردی حقوق چشم انداز ما است. در این راستا میزبان اساتید ارجمند و با تجربه در حوزه‌های حقوق کسب‌وکار هستیم تا با قلم شیوای خود دانش و تجربیاتشان را به رشته تحریر درآورند و تشنگان دانش را سیراب سازند.

با توجه به آن هدف و بهره بردن از قلم این بزرگواران، آثار منتشر شده در دادبانان از ویژگی‌های زیر برخوردار است؛ بیانی روان و ساده دارد، برای برآوردن نیازهای کاربردی به‌روز و بر اساس آخرین تغییرات قانونی و مقررات نوشته شده و برپایه تجربیات و دانش عملی چهره‌گشایی کرده است.

کتاب پیش رو به قلم دکتر محسن ریاضی؛ متخصص و مدرس حقوق تأمین اجتماعی و دانشگاه؛ دومین کتاب از نویسنده حاضر می‌باشد که پس از موفقیت کتاب قراردادهای پیمانکاری در پرتو مقررات سازمان تأمین اجتماعی، به یکی دیگر از موضوعات مهم در زمینه حقوق تأمین اجتماعی می‌پردازد.

انتشارات دادبانان دانا به میزبانی از قلم این نویسنده ارجمند و چشمان شما خوانندگان عزیز افتخار می‌کند.

مدیر مسئول انتشارات دادبانان دانا

دادبانان: پیوند آموزش و اشتغال



دادبانان در سال ۱۳۸۸، با مدیریت دکتر فرهاد بیات (مدرس و مولف کتب حقوقی)، به عنوان یکی از مؤسسات پیشرو در جذب و به کارگیری نخبگان و متخصصان در رشته حقوق با هدف ارائه خدمات حقوقی، تشکیل و راه اندازی گردید.

علاوه بر ارائه خدمات آموزشی کاربردی و مهارت محور به عنوان خدمت اصلی مؤسسه، انتشار کتب حقوقی کاربردی، ارائه خدمات مشاوره، وکالت، داوری و عارضه یابی شرکت ها از دیگر خدمات دادبانان است. در راستای شعار دادبانان یعنی "پیوند آموزش و اشتغال"، صفحه ای تحت عنوان "فرصت های شغلی" در تارنمای دادبانان (dadbanan.com) راه اندازی شده و هر هفته حدود دو بیست فرصت شغلی به دانشجویان دادبانان معرفی می شود. همچنین دادبانان با برگزاری آزمون مشاور حقوقی برتر در هر سال، نفرات برتر را به شرکت های متقاضی معرفی و توصیه می نماید. دادبانان با تمرکز بر روی آموزش و انتشار کتب کاربردی در حوزه های مالی، اقتصادی و به ویژه حقوق کسب و کار (از جمله انتشار کتاب آنچه مشاور حقوقی از حقوق کسب و کار باید بداند) در تلاش است تا از یک سو به ارتقای جایگاه شغلی فارغ التحصیلان رشته حقوق کمک نماید و از سوی دیگر با پیاده سازی طرح عارضه یابی (مبتنی بر تجربه عملی شبکه متخصصان، مدرسان و مولفان دادبانان) به کاهش چالش های حقوقی بنگاه ها و شرکت های تجاری کمک نماید. دادبانان به عنوان مرکز آموزش های حقوقی کاربردی، توجه ویژه ای به شناسایی نیازهای واقعی جامعه، آموزش های تخصصی و کاربردی متناسب با آن و جلب رضایت شما مخاطبان عزیز دارد.

دوره‌های کاربردی آموزشگاه دادبانان دانا

اصول قرارداد نویسی	۲۲	آموزش تنظیم قرارداد حق الوکاله و کار با سامانه خود کاربری وکلا
حقوق شرکت‌های تجاری	۲۳	کارگاه جامع پرورش مشاور حقوقی
حقوق مالیاتی	۲۴	کارگاه وکیل حرفه‌ای در دعاوی ملکی
حقوق اسناد تجاری (چک)	۲۵	کارگاه وکیل حرفه‌ای (مهارت‌های بنیادین وکالت)
حقوق کار	۲۶	کارگاه مشاور حقوقی تخصصی استارت‌آپ‌ها
حقوق بیمه تأمین اجتماعی	۲۷	کارگاه مشاور حقوقی تخصصی بین‌المللی
حقوق مالکیت فکری و تجارت الکترونیکی	۲۸	الزامات حقوقی راه اندازی استارت‌آپ‌ها
دادرسی مالیاتی، بیمه و کار	۲۹	ابعاد حقوقی قراردادهای سرمایه‌گذاری استارت‌آپ‌ها
دادخواست نویسی	۳۰	رویه قضائی در دعاوی استارت‌آپ‌ها
لایحه نویسی و فن دفاع	۳۱	بایسته‌های یک مشاور بین‌المللی و زبان تخصصی
داوری	۳۲	اصول مذاکره، مکاتبه و مدیریت پرونده
دیوان عدالت اداری	۳۳	حقوق قراردادهای حل و فصل اختلافات
پرونده خوانی	۳۴	حقوق بازرگانی
حقوق اراضی و اصلاحات ارضی	۳۵	قراردادهای اجاره املاک تجاری
دعاوی قراردادهای مشارکت در ساخت	۳۶	قراردادهای پیمانکاری
مقررات شهرداری	۳۷	قراردادهای بین‌المللی
دعاوی پرکاربرد ملکی	۳۸	دعاوی پرکاربرد قراردادی در رویه قضائی
تغییر کاربری اراضی	۳۹	حقوق بانکی و بخشنامه‌های پرکاربرد
حقوق ثبت املاک کاربردی	۴۰	حقوق گمرکی
اجرای احکام و اسناد	۴۱	حقوق بازار سرمایه
تعزیرات	۴۲	حقوق ارزی

اطلاعات تماس مؤسسه حقوقی دادبانان

وبسایت: www.dadbanan.com	دپارتمان آموزش و ثبت نام: ۲۵ ۲۵ ۴۵۰ ۰۹۱۰
تلگرام: dadbanandalawfirm	دپارتمان مشاوره حقوقی: ۳۷ ۸۰۱ ۲۲۵ -۰۲۱
اینستاگرام: @dadbanan / @dadbananpub	دپارتمان انتشارات: ۷۸۹ ۵۰ ۵۰ ۰۹۹۱



حقوق قراردادها



آنچه مشاور حقوقی باید بداند



شرح جامع قانون مدنی



درسنامه جامع حقوق تجارت



مالیات بر املاک و مستغلات
با رویکردی نظری و عملی



تکالیف مالیاتی
وکلای دادگستری



بایسته‌های حقوق ثبت املاک
در نظام حقوقی ایران



چک
نکات کاربردی از صدور تا پرداخت



قراردادهای پیمانکاری
در پروتو مقررات کاربردی سازمان تأمین اجتماعی



بازرسی از دفاتر قانونی
در پروتو مقررات کاربردی سازمان تأمین اجتماعی



قراردادهای استارت‌آپی
با تأکید بر قراردادهای مالکیت فکری



شرح جامع قوانین و مقررات
شرکت‌های تعاونی



تخلفات و جرایم شغلی مالیاتی



مختصر جرم‌شناسی



گزیده متون حقوقی



فرهنگ واژگان حقوقی



ثبت شرکت‌ها در رویه عملی